

Mali trgovec

4. VII. 1930

Izhaja vsako soboto. Naročnina se plačuje vnaprej in stane letno Din 60.—, polletno Din 30.—, mesečno Din 5.—. Ob plačevanju za nazaj stane list letno Din 70.—, polletno Din 35.— in mesečno Din 6.—. Rokopisov ne vračamo. Uprava in uredništvo: Gregorčičeva ulica šte. 23, telefon šte. 2552. Poštni predal 169. Čekovni račun šte. 15.420.

Leto II.

V Ljubljani, dne 5. julija 1930.

Štev. 27.

Vzroki gospodarske krize.

Zadnji polom na newyorški borzi je odjeknil po celem svetu. Tudi mimo nas ni šel brez učinka, dasiravno naši trgovini ni toliko škodoval kot drugim evropskim državam.

Poročali smo že, da je ta polom neizogibna posledica povišanih carin na surovine v Ameriki. Carine so obrambno orožje, ki se ga navadno poslužujejo države za obrambo lastnega gospodarstva. Če pa pogledamo zadnje carinsko gibanje evropskih držav, vidimo, da je mrzlična naglica, s katero uvajajo vse države kontinenta nove agrarno-zaščitne carine, vzela temu orožju obrambni značaj ter mu že davno potisnila pečat gospodarske agresivnosti.

Ni najbolj čudno to, da ima ta najnovejša carinska vojna izrazito obeležje pretiranega protežiranja poljedelstva v vseh vojajočih se državah. Priznati moramo, da je bila po uvedbi agrarno-zaščitnih carin Evrope občutno oškodovana tudi Amerika, ki je seveda tudi sama odgovorila z gospodarsko dovoljenim, a sedaj že prekoračenim načinom samoobrambe.

Vprašanje pa je, če bo to zvišanje carin tudi doseglo svoj namen in res pomagalo domačemu gospodarstvu?

Z agrarno zaščitno tarifo so se obdale predvsem izrazito industrijske države, kar ima sicer na eni strani ugoden vpliv na cene domačih poljskih pridelkov, na drugi strani pa dvojno škoduje lastni industriji, ker ji podraži domače surovine in s tem produkcijo, poleg tega pa izzove poljedelske države k uvedbi industrijskih zaščitnih carin. Nedvomno

pa so najbolj oškodovane pri tem socialne plasti državljanov, ki so vsled omejitve produkcije pognane v brezposelnost.

Posledice pretiranih zaščitnih carin za surovine navadno tudi ne pomagajo lastnim proizvajalcem, ker povzročijo padec cen v izvoznih državah, ki morajo oddati svoje izvozno blago, če tudi pod ceno in s tem še vedno konkurirajo zaščitnim proizvajalcem.

Če pogledamo svetovne indekse cen v zadnji dobi, opazimo padanje cen surovinam, industrijski izdelki pa se nasprotno vsled zvišanih carin ne morejo poceniti v isti meri. Poleg tega pa je treba še z vso resnostjo računati s tem, da vsled povišanja industrijskih carin v državah - odjemalkah izgube konkurenčno možnost, in omogočijo v dosežani konsumni državi ustvaritev lastne industrije, ki bo zmožna tuje izdelke iz domačega tržišča popolnoma iztisniti in postane lahko v doglednem času opasna konkurentinja tudi v lastni državi, ker predeluje domače surovine brez podražitve carin.

Neizogibna posledica carinske vojne je tudi: zmanjšanje konsumna in kupovalne moči, kar ni najzadnji povod za omejitve produkcije.

Vse te posledice se združujejo v večnem krogu carinske vojne: agrarna carina izzove industrijsko zaščito, obe povzročita padec cen in zmanjšujeta kupno moč konsumentov ter slabo vplivata prej ali slej na posamezne gospodarske panoge in — bitka se prične iznova z istimi posledicami.

Na borzah se izoblikujejo posledice v nazadovanju industrijskih papirjev, izkazujejo se ogromne izgube, ki pa pravzaprav niso efektivne izgube na vrednosti industrijskih in drugih investicij, marveč samo dokaz o poslabšanju gospodarske konjunkturo in z njo zmanjšane kupne sile konsumentov, vsled česar so prodajni izgledi za proizvode slabši.

Gospodarska politika posameznih držav bi se morala vedno v manjši meri posluževati carinskih tarif kot orožja,

marveč samo dokaz o poslabšanju gospodarstva v pravcu izboljšanja stanja tržišč za svoje blago, kar je možno doseči samo potom solidarnih dogovorov med predstavniki gospodarstva, upoštevajoč pri tem potrebe vseh gospodarskih panog in z izključitvijo protežiranja posameznih gospodarskih skupin, sicer bo konjunktura vedno slabejša in bo splošna gospodarska kriza zavzemala vedno večje dimenzije.

Uprava trgovine.

(Nadaljevanje.)

Potem moramo zbrati vse izdatke: skupne vsote debelnih stolpcev posameznih računov v glavni knjigi — zopet z izključitvijo saldov posameznih računov, kakor tudi brez vpisa prometnih podatkov iz računa blagajne.

K debelnim vsotam prištejemo še zaključni saldo iz računa blagajne. Obe končni vsoti se morata popolnoma ujemati in morata biti poleg tega popolnoma enaki zaključnim vsotam računa blagajne v glavni knjigi.

Ako se tako sestavljeni račun prometa ujema na obe strani, in smo poleg tega dognali, da so mesečni sezname prometnih podatkov v primarni knjigi pravilni in tudi prenosni islih v glavno knjigo pravilno izvršeni, tedaj je postavka v glavni knjigi pravilna in tiči napaka v salda-kontni knjigi, ali pa v seznamu.

Pravilnost seznama prekontroliramo na ta način, da gremo ponovno v salda-kontni knjigi od računa do računa ter doženemo pravilni prenos v izvleček. Seveda moramo tudi ponovno dognati, da smo seznam pravilno seštevati. Obenem pa zopet pregledati, ako so posamezni računi v salda-kontni knjigi tudi res pravilno zaključeni.

Če napake tudi tu ne najdemo, se moramo odločiti še za kontrolo prenosov posameznih postavk iz primarne v salda-kontno knjigo na ta način, da gremo od postavke do postavke v primarni in pregledamo, je li prenos v salda-kontni knjigi tudi v resnici pra-

vilno izvršen. Pregledane, pravilne slučaje zaznamujemo s kljukico, najboljše z rdečim svinčnikom, nepravilne knjižbe pa moramo seveda popraviti.

Ako tudi sedaj nismo dosegli soglasnosti, nam preostane, da prelistamo zopet salda-kontno knjigo in primarno ter pogledamo, če so vsi knjiženi slučajji opremljeni z rdečo kontrolno kljukico, ker je mogoče tudi, da smo kako knjižbo izvršili dvakrat. Po tej kontroli ostane tako dvojna knjižba brez rdeče kljukice, in jo najdemo hitro.

Dogodi se celo, da tudi po teh, pravilno izvršenih kontrolah še vedno ne dosežemo soglasnosti. V tem slučaju je mogoče samo še to, da izvira napaka še iz lanskoletnega seznama, vsled česar je bila tudi prva bilanca napačna. Pravilnost, ali nepravilnost starega seznama doženemo potem primerjanja s posameznimi začetnimi saldi računov v salda-kontni knjigi in potem kontrole seštevavanja v seznamu.

Do teh kontrolah se izvlečki morajo ujemati z glavno knjigo, ker je izključeno, da bi tičala napaka kje drugje.

Ko smo zaključili posamezne račune v salda-kontni knjigi, napravili in uredili vse potrebne izvlečke, t. j.:

izvleček iz računa dolžnikov s pripisanimi obrestmi vred,

izvleček iz računa upnikov, istotako z obrestmi,

izvleček iz računa denarnih zavodov z všteti obrestmi,

seznam vrednostnih papirjev (po kurzni vrednosti dne 31. dec.),

seznam dubioznih dolžnikov,

seznam spornih upnikov,

seznam nepremičnega inventarja, odbitvi 2% za amortizacijo,

seznam premičnega inventarja z vrednostjo po 10% amortizacijskem odbitku

in predvsem napravili **inventuro blagovnih zalog** po načelih, opisanih na str. 99—100 in 114—116 in spravili v sklad z glavno knjigo, imamo zbrane vse glavne bilančne podatke ter preidemo k zaključevanju računov v glavni knjigi.

Zaključevanje glavne knjige.

Tudi tu prehajamo od računa do računa ter prenašamo obenem (ako tega nismo že prej storili) nove bilančne knjižbe, kakor: pripisovanje obresti, amortizacijski odpisi in drugo.

Da napravimo te knjižbe kolikor mogoče vidne že na prvi pogled, jih izvršujemo z rdečilom, ki ga rabimo tudi za začetna in zaključna salda ter za zaključevanje samo. (Vpisi z rdečilom so v sledečih primerih naznačeni s kurzivnimi črkami.)

Račun dobaviteljev — upnikov izgleda po izvršenih knjižbah in po zaključanju tako-le:

Datum	Tek. št.	Predmet	Debet		Kredit	
1. I. 1930.	Bil.	Saldo (iz otvor. bilance)			220.000	—
30. I. 1930.	P. N.	Januar (prenos iz seznamov v P. N.)	350.000	—	320.000	—
1. II. — 31. XII.	P. N.	Skupni prenos prometnih podatkov od 1. II. do 31. XII. iz seznamov v P. N.	1,385.000	—	1,420.000	—
31. XII. 1930.	Bil.	Pripis obresti			25.000	—
31. XII. 1930.	Bil.	Saldo (kredit)	250.000	—		
			1,985.000	—	1,985.000	—
1. I. 1931.	Bil.	Prenos salda 1. 1930			250.000	—

Po pripisanih obrestih, ki jih koncem leta dolgujemo našim dobaviteljem, izkazuje tedaj zaključni račun upnikov Din 250.000— salda, kar predstavlja za nas pasivno postavko v bilanci.

Ta saldo se mora popolnoma ujema-

ti z izvlečkom, ki smo ga napravili o priliki zaključevanja računov v salda-kontni knjigi.

Račun dolžnikov pa nam ob zaključanju kaže sledečo sliko:

Datum	Tek. št.	Predmet	Debet		Kredit	
1. I. 1930.	Bil.	Saldo (iz otvor. bilance)	350.000	—		
30. I. 1930.	P. N.	Januar (prenos iz seznamov v P. N.)	25.000	—	102.000	—
1. II. do	P. N.	Skupni prenos prometnih postavk od 1. II. — 31. XII. iz seznamov v P. N.	1,080.000	—	940.000	—
31. XII. 1930.	Bil.	Pripis obresti	29.000	—		
31. XII. 1930.	Bil.	Saldo (debet)			442.000	—
			1,484.000	—	1,484.000	—
1. I. 1931.	Bil.	Prenos salda iz 1. 1930	442.000	—		

Pri zaključevanju posameznih računov dolžnikov v salda-kontni knjigi smo obremenili vse račune še za Din 29.000— na obrestih, ki nam jih naši odjemalci dolgujejo ter smo sumarično obremenili za to vsoto račun dolžnikov v glavni knjigi.

Zaključni račun nam pokazuje, da nam z obrestmi vred dolgujejo naši odjemalci **znos** ob sklepu poslovnega leta Din 442.000—, kar je aktivna postavka za bilanco. Seveda se mora ta saldo popolnoma ujemati s saldom, ki ga izkazuje o priliki zaključevanja izdelani izvleček iz računa dolžnikov.

Račun denarnih zavodov, v katerem vodimo združeno naše naložbe (dobroimetje) in naše dolgove pri denarnih

zavodih, je po dosedanjih podatkih sledeč:

Datum	Tek. št.	Predmet	Debet	Kredit
1. II. 1930.	Bil.	Naložbe (glasom otvor. bilance)	120.000	—
1. II. 1930.	Bil.	Dolgovi (glasom otvor. bilance)	—	430.000
30. I. 1931.	P. N.	Januar (iz P. N.)	104.800	80.000
1. II. do 31. XII.	P. N.	Februar do decembra (iz P. N.)	1.000.000	960.000
31. XII. 1930.	Bil.	Pripis obresti naložb	11.000	—
„	„	Pripis obresti dolgov	—	42.000
„	„	Saldo naložb (debet)	—	115.000
„	„	Saldo dolgov (kredit)	391.200	—
			1.627.000	1.627.000
1. I. 1901	„	Naložbe (iz 1. 1930)	115.000	—
„	„	Dolgovi (iz 1. 1930)	—	391.200

Ker pri računu denarnih zavodov vodimo skupen račun za dolgove in naložbe, je za preglednost velikega pomena, da vsaj ob zaključevanju ločimo saldo naložb od salda dolgov, dasiravno bi lahko izkazali samo debetni ali samo kreditni saldo, kakršen je pač končni položaj.

V našem slučaju nam — po priračunanih obrestih — izkazuje izvleček, da imamo pri raznih denarnih zavodih za Din 150.000— naloženega denarja, na drugi strani pa dolgujemo denarnim zavodom koncem poslovnega leta znesek Din 391.200—. Lahko bi tedaj ob zaključevanju navedli kot saldo pred zaključnima črtama v debetnem stolpcu samo razliko, za katero je naš dolg pri denarnih zavodih večji od naših naložb, tedaj znesek Din 276.200— in ga po zaključnih črtah vpisali v novem poslovnem letu kot naš debetni saldo v kreditni stolpec računa. Izpremenjeni bi bili s tem le šesteti zaključni vsoti, ne da bi se s tem naše premoženjsko stanje v bilanci kaj izpremenilo.

Ker pa nam gre za to, da nam glavna knjiga in bilanca kažeta tudi točno stanje posameznih postavk našega premoženja in naših bremen, je potrebno, da vsaj tu delimo naložbe od dolgov in jih izkazujemo ločeno.

Za bilanco smo dobili na ta način namesto ene same pasivne vsote v znesku razlike (Din 276.200—), pasivno postavko naših dolgov pri denarnih zavodih Din 391.200— in aktivno postav-

ko naših naložb v znesku Din 113.000.

Ostali zaključeni računi, ki smo jih vodili po istem sistemu, nam ob zaključku, po pripisu bilančnih postavk: obresti, odpisov itd. nudijo sledeče podatke za bilanco:

Račun blagovnih stroškov:

	Debet:	Kredit:
Neplačani (otv. bil.)		1.200—
Predplačani (otv. bil.)	800—	
Januar (P. N.)	2.000—	
Febr. do dec. (P. N.)	26.500—	
V letu 1930 še neplačani	1.200—	
Na račun izgube		29.300—
	30.500—	30.500—
Neplačani (iz 1. 1930)		1.200—

V tem računu najdemo po zaključku dve postavki za sestavo letnega računa, in sicer enega za bilanco, to je pasivna postavka za neplačane blagovne stroške v znesku Din 1200—, ki jih še vedno dolgujemo (glej str. 371!) in jih še nismo prenesli na račun upnikov, kar bi sicer tudi lahko storili. Druga postavka pa izkazuje izgubo pri blagovnih stroških, ki znaša Din 29.300— in pride kot izguba v račun zgube in dobička.

Račun premičnega inventarja pa kaže po izvršenem odpisu (glej str. 310!) sledečo sliko:

	Debet:	Kredit:
Vrednost začet. leta	12.500—	
Januar (P. N.)	6.000—	
Febr. — dec. (P. N.)	15.00—	
10% odpis		3.488,88
Vrednost koncem leta		30.011,12
	33.500—	33.500—
Prenos iz 1. 1930		30.011,12

Tudi pri tem računu najdemo dva podatka, in sicer: aktivno postavko za račun bilance v znesku Din 30.011-12, ki izkazuje vrednost inventarja po izvršenem 10% odpisu — in za račun zgube in dobička 10% postavko odpisa od nabavne vrednosti, ki znaša Din 3688-88 in predstavlja izgubo.

10% odpis bi sicer navidezno moral znašati Din 3350—. Ker pa smo že

pred otvoritveno bilanco (glej str.310!) ugotovili, da je znašala prejšnja nabavna vrednost inventarja Din 13.888-88, moramo odpisati za stari — iz otvoritvene bilance izhajajoči inventar 10%, kar znaša Din 1388-88 in poleg tega še 10% za — v poslovnem letu — nabavljeni inventar (Din 21.000—), tedaj zopet Din 2100—, znaša skupni 10% odpis Din 3488-88. (Nadaljevanje sledi.)

Kupna pogodba.

»Clara pacta — boni amici!« (Jasne pogodbe — dobri prijatelji) pravi latinški pregovor, ki se v naši trgovini (zlasti lesni) vse premalo upošteva.

Koliko tožb, sitnosti in potov, zamude časa, nepotrebnih stroškov in — kar je glavno — koliko zamer bi izostalo, če bi vsak trgovec uvaževal ta pregovor kot princip pri setavljanju vsake — tudi ustmene kupne ali prodajne pogodbe. Izkušnja nas uči, da je najmanj v petdeset odstotkih površno sklenjena pogodba krivega sodnega spora. In trgovec poleg vseh drugih neprijetnosti navadno izgubi klijenta.

Velik odstotek trgovskih tožb gre seveda na rovaš dobičkaželjnosti pogodbenikov, kar je sicer nesoliden pojav v vsaki trgovini, a se ne bo dal odpraviti nikoli. Prav ti nesolidni kupci in prodajalci so navadno namazani z vsemi mazili, in prav ti skušajo skleniti pogodbo bodisi pomanjkljivo, ali pa dvoumno, da pozneje ob količkah ugodni priliki izkoristijo to njeno slabost ali njen nedostatek v svoj dobiček na škodo drugega pogodnika.

Zato ni previdnosti pri sklepanju pogodbe nikdar preveč. Pazite pri tem na vsako malenkost, in naj vas ne moti morebitni očitke, da ste pedant, da zavračate posle in slično. Tudi »poštenost« se mnogokrat profanira, in še večkrat: »Kaj pa mislite!? Napiševa (ali skleneva) pač tako, no, da: radi reda; a jaz na take malenkosti ne bom gledal...«

Ne in ne!

Jasne pogodbe — dobri prijatelji!

Drugega pogodnika ne bomo žalili s tem; tudi mu ne kažemo nikakega ne-

zaupanja in imamo popolno vero v njegovo dobro voljo ter spoštujemo njegovo poštenje. Vendar — kdo ve, kaj nam prinese jutrišnji dan: smrt enega ali drugega in še tisoč različnih drugih možnosti.

Nasa zahteva po točnosti in jasnosti ne more užaliti resnega trgovca; nasprotno bo vsakemu solidnemu pogodniku dobrodošla, ker tudi njega samega obvaruje pred nezaželenimi nespornostmi. Izpodtikanje nad »pedantstvom« in »dlakocepnostjo« je v večini slučajev povod upravičenega suma v solidnost trgovskih namenov očitovalca.

Trgovske pogodbe za nakup in prodajo premičnin so po zakonu o taksah in pristojbinah iz leta 1923 in izpremenbah in dopolnilih k finančnemu zakonu iz leta 1927/28 podvržene pristojbini 1% od skupne vrednosti (po tarif. post. 12 z dopolnilom), ki se mora na pogodbo nalepiti v kolekih in predpisno uničiti.

Manj navedena vrednost ali opustitev pristojbine se pa kaznuje s trikratno globo.

Ustne, kupne in prodajne pogodbe, katerih obstoj ni izražen ali potrjen s pismenim aktom (spis, izjava, zaslišanje, potrdilo itd.) prizadetih strank, ni zavezan plačilu te takse, pravi isti zakon.

Opustitev kolekovanja je z ozirom na kasnejši sodni spor vedno riskantna, če tudi se mnogokrat prakticira pogodba na ta način, da ima obliko dopisa, ker je po tem zakonu podvržena isti taksi.

Sebe zavarujemo najboljše za slučaj kasnejših sodnih sporov, ki so redno vezani tudi s predpisom omenjene

takse in trikratne globe po vrhu, na ta način, da si pustimo (če prodajamo) od kupca izstaviti in podpisati pismo na nas, s katerim nas on obvešča, da je kupil od nas blago. Če pa kupujemo, naj nam prodajalec pismeno s svojim podpisom potrdi, da nam je prodal blago.

Tak dopis ima isto vrednost kot pa kupna pogodba in mora vsebovati v glavnem isto kot smo navedli pri »Ponudbi« v 25. in 26. številki, namreč poleg obveze nakupa ali prodaje:

točen opis blaga,

obvezno množino, ki jo kupec mora prevzeti, odnosno je prodajalec dolžan dobaviti,

dobavne pogoje z vsemi opisanimi termini, prevzemnimi, oziroma prejemalnimi določbami in drugimi obvezami,

ceno kot smo jo dogovorili za blago na gotovem kraju,

plačilne pogoje s posebno obvezo glede obresti in stroškov v slučaju zamude,

obvezo glede drugih stroškov, ki pač lahko nastanejo, kakor tudi glede prevzema odgovornosti (nevarnosti) pri dobavi in konečno

obvezo glede pristojnosti sodišča v slučaju sporov, kakor tudi glede stroškov.

Ako sestavljamo pogodbo po teh določilih in se pri vseh točkah, zlasti pri opisu blaga, dobavnih pogojih ter cen in plačilnih pogojih držimo v citiranem članku iz 25. in 26. številke navedenih predpisov, smemo mirno spati in se tudi eventualnega sodnega spora ni bati, če nismo pogodbe tudi sami prekršili.

Naša trgovinska bilanca.

V zadnji številki prinašamo podatke našega izvoza v maju, ki je znašal 414 tisoč 765 ton blaga v vrednosti 542.5 milijonov dinarjev.

Ravnokar objavljeni podatki **uvoza v maju** pa izkazujejo 146.282 ton v vrednosti 608.4 milijona dinarjev.

Trgovinska bilanca za maj je tedaj pasivna za 65.9 milijona dinarjev, dasiravno je bil naš izvoz po teži za 268.483 ton višji od uvoza.

Tudi skupni podatki naše zunanje trgovine za letošnjih prvih pet mesecev izkazujejo pasivno trgovinsko bilanco, ker je vrednost našega izvoza v tem času znašala 2854.3 milijona dinarjev, uvozili pa smo za 2973.4 milijona dinarjev blaga. Pasivnost naše zunanje trgovine v tej dobi znaša tedaj 119.1 milijona dinarjev.

Ako primerjamo te podatke z lanskimi za isto dobo, ko je znašala vrednost izvoza 2458.8 milijona dinarjev, a uvoza 3046.1 milijona dinarjev ter bila zaključena s pasivo 605.3 milijona dinarjev, je rezultat letošnje petmesečne trgovinske bilance vsekakor zelo ugoden. Dasiravno je bila lanska istodobna bilanca za skoraj pol milijarde dinarjev več pasivna od letošnje, smo imeli na-

zvlje temu po dolgem času celoletno trgovinsko bilanco aktivno, zato smemo z vso gotovostjo računati, da bo letošnja zunanja trgovina zaključena še ugodnejše. Naša izvozna sezona prične šele po končani žetvi in doseže v zimskih mesecih svoj višek; izgledi letošnje letine so zopet zelo ugodni in ni dvoma, da prodremo z našim izvoznim blagom v inozemstvo navzlic visokim zaščitnim carinam.

Glavni predmet našega uvoza v maju je zopet tekstilno blago, a imajo pri tem tudi sirovine lep delež, kar priča o razvoju naše tekstilne industrije. Lep del uvoza pa odpade tudi na stroje in prometna sredstva, kar je pravzaprav aktivna postavka na račun investicij v industrijo.

Po vrednosti (v milijonih dinarjev) so glavni uvozni predmeti v maju sledeči: bombaž 13.8, bomb. predivo 31.8, bombažne tkanine 46.1, svilen predivo 6.2, svilene tkanine 15.1, volna 15.2, volnena preja 7.3, volnene tkanine 18.2, železo in pločevina 21.1, izdelki iz železa 32.5, stroji in aparati 42.4, elektrotehnični predmeti 7.8, premog 22.9, semena in oljni plodovi 12.5, kava 8.4, riž 6.2, sirove kože 21.8.

Dolžnosti davkoplačevalcev v III. četrtletju.

1. Uslužbeni davek: Delodajalci so dolžni od uslužbencev pobrane zneske odpremiti davčni upravi najkasneje 15. dan po preteku vsakega meseca. Delodajalci, ki ne zaposlujejo preko 20 uslužbencev, plačujejo ta davek v davčnih znamkah, katere nalepljajo ob vsakem izplačilu v davčne knjižice.

2. Rentni davek: Zavodi, naprave in podjetja, ki so dolžna pobirati rentni davek z odbitkom ob izplačilu davku zavezanih prejemkov, morajo odpremiti v I. polletju 1930 pobrane zneske s predpisanim seznamom v dveh izvodih v 45. dneh po preteku polletja, to je do vseh dni 14. avgusta 1930.

3. Davek na poslovni promet: Davkoplačevalci, ki vodijo knjige opravljenega prometa, so dolžni do konca meseca

julija 1930 plačati odpadajoči davek od prometa, opravljenega v II. četrtletju 1930.

4. Dospelost neposrednih davkov: Neposredni davki za II. četrtletje 1930 dospo v plačilo dne 1. julija 1930, plačati pa se morajo najkasneje do 15. avgusta 1930, sicer se prisilno izterjajo.

5. Dospelost nekaterih perijodičnih taks: a) do dne 15. julija 1930 so delniške družbe dolžne predložiti davčni upravi seznam v I. polletju 1930 otvorenih tekočih računov in plačati odpadajočo takso v kolikih; b) tretji obrok dopolnilne prenosne takse za I. 1930 zapade v plačilo v času od dne 1. do vseh dni 15. julija 1930; c) točilno takso za pravico, da se točijo pijače, je plačati za II. polletje 1930 do dne 31. julija 1930.

Gospodarske beležke.

Sistem gospodarskih zbornic.

Pričakovanje, da se vprašanje skupnih ali ločenih gospodarskih zbornic čimprej reši, se ni izpolnilo. Dočim stoji trgovstvo, obrtništvo in deloma tudi industrija Slovenije še vedno na stališču sistema skupnih gospodarskih zbornic, pridobiva v zadnjem času tudi načrt ločenih gospodarskih zbornic vedno več privrženecv. Prvotno so se za ločene zbornice zavzemali samo beograjski gospodarski krogi. Položaj je še vedno zelo nejasen, in težko je reči, katero stališče bo v novem zakonu pridrlo.

Nova združna zveza,

ki je nastala vsled fuzije Zadrugne zveze v Celju in Zveze slovenskih zadrug v Ljubljani, o čemer poročamo v zadnji številki bo predstavljala zelo močno zadrugno organizacijo, ki bo združevala 327 zadrug s skoraj 70.000 člani. — Po vrstah poslov se zadrug dele na 115 kreditnih in 176 gospodarskih zadrug, ki imajo 34,5 milijonov dinarjev lastnih rezerv in premoženja, 590 milijonov dinarjev hranilnih vlog in 495 milijonov dinarjev posojenega denarja.

Agrarni blok Jugoslavije, Rumunije in Madžarske.

Zaščitne carine na agrarne produkte, ki so jih zadnje čase uvedle vse evropske industrijske države so dale tem trem državam pobudo za ustanovitev gospodarskega agrarnega bloka, ki naj urejuje in sporazumno vodi obrambo ter zaščito poljedelstva z ozirom na zunanjo trgovino.

Jadranska železnica.

Dela na progi, ki bo vezala Beograd preko Kragujevca, Kraljeva, Kosovske Mitrovice, Podgorice in Cetinja s Kotorom, hitro napredujejo ter je bila te dni že izročena prometu proga do Kraljeva in bodo še tekom tega meseca gotova vsa dela do Raške. Tudi trasiranje ostalega dela terena je pospešeno in se vseh posredov živahno dela.

Motorni vozovi na železnici,

ki jih je železniška uprava stavila v promet v Vojvodini, so se obnesli nad vse pričakovanje. Zeleti je samo, da se tudi na naših lokalnih progah uvedejo čimprej.

Konkurzi v juniju.

Jugoslovensko društvo za zaščito upnikov v Zagrebu je tekom junija zabeležilo 37 novih konkurzov, dočim jih lanska junjska statistika izkazuje 105. Od prijavljenih konkurzov jih odpade na Hrvatsko in Slavonijo 1 (lani 9), na Srbijo in Črno goro 24 (lani 79, na Bosno in Hercegovino 1 (lani 1), na Vojvodino 4 (lani 8) in na Slovenijo in Dalmacijo 4 (lani 8).

Število konkurzov je v mesecu juniju nasproti lanskemu letu povsod nazadovalo.

Tudi v splošnem je položaj letos z ozirom na napovedane konkurze letos boljši od lanskega, ker izkazuje v celem 405 insolvent, dočim jih je bilo lani 610.

Ako primerjamo letošnje konkurze z lanskimi po pravnih področjih, dobimo sledečo sliko:

	1930	1929
Hrvatska—Slavonija	38	44
Srbija—Črna gora	262	496
Bosna—Hercegovina	10	5
Vojvodina	37	34
Slovenija—Dalmacija	58	31

Konkurzni slučaji so se tedaj v Srbiji, Črni gori in Hrvatski in Slavoniji nasproti lanskim znatno zmanjšali, porastli so pa v vseh ostalih pokrajinah države, najbolj občutno v Sloveniji.

Poleg konkurzov je bilo tekom junija po novem zakonu uvedenih še 19 prisilnih poravn, in sicer: 9 v Hrvatski in Slavoniji, 2 v Srbiji in Črni gori, 6 v Vojvodini ter po eden v Sloveniji in Bosni.

Pakiranje in sortiranje sadja.

Jugoslovanski konzulat v Solunu naproša, naj izvozniki sadja, posebno jabolk posvečajo več pažnje sortiranju, da ne bo izgubilo naše blago v inozemstvu dobrega glasu.

Greši se posebno s tem, da se na vrh zaboja razvrsti boljše, spodaj pa slabše sadje. Vse sadje mora biti v enem zaboju istovrstno in iste kvalitete. Posebno pa je priporočati, naj se v zaboj ne deva nagnitega in obtolčenega sadja, ker to škoduje ugledu naše sadne trgovine in povzroči škodo, ker je posledica nezaupanja: težka prodaja in padec cen.

Naše gobe v Franciji.

V dvaindvajseti letošnji številki pri našamo članek o trgovini z gobami, na katerega ponovno opozarjamo trgovce, da se zanimajo še pravočasno pred pričetkom glavne jesenske sezone.

Porčilo našega konzulata v Lyonu potemtudi Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine veli, da se plačujejo naše suhe gobe v Franciji po 40 frankov kg. Večji del jugoslovenskega deleža na uvozu gob v Francijo odpade na Slovenijo; vendar je ta še vedno razmeroma majhen, dasiravno dosega 15 milijonov dinarjev letno. Gobe se uvažajo v Francijo v posebnih zabojčkih, pa tudi v steklenih vazah.

Dve večji insolventi v Sarajevu.

V plačilne težkoče je zašla tvrdka Aleksander Opermann, veletrgovina z žganjem; pasiva znašajo nad 6 milijonov dinarjev. Ravno tako je padla v konkurz trgovina s kožami »Braća Demirdžić«, ki ima okoli 5 milijonov pasiv.

Pogozdovanje herecegovskega krasa.

Posebna komisija, ki je pregledovala uspehe pogozdovanja v okolici Mostarja, je ugotovila, da je bilo pogozdovanje, za katero so se potrošili težki milijoni, brezuspešno, dočim se je v onih predelih, kjer je bilo pogozdovanje izvršeno po metodi dr. Tornovića, prijel skoraj vsak bor in lepo uspeva.

Za naše črešnje in jagode

se zanima neka inozemska tvrdka, ki je prosila naš Zavod za pospeševanje zunanje trgovine, da se ji pošljejo naslovi izvoznikov črešenj za izdelovanje žganja in izvoznikov svežih jagod za izdelovanje soka. Interesenti naj se prijavijo pri tajništvu zgoraj omenjenega zavoda v Beogradu.

Izvoz živine v Francijo.

Težkoče izvozu naše živine v Francijo so delali predvsem predpisi, ki so doležali, da se mora glavna živina zaklati že pri nas, da doseže carinske ugodnosti. Na prošnjo našega poslaštva pa bo odslej ugodnostne tarife deležna tudi ona živina, ki se do Bordeauxa prepelje živa in pobije v tamošnjih klavnicah.

Begovske obveznice.

Izdaja teh najavljenih državnih papirjev za 150 milijonov dinarjev je že v teku. Obveznice so izdane v komadih po 500, 2500 in 5000 Din, obrestujejo se po 6% ter bodo amortizirane po posebnem načrtu v 43 letih. Narodna banka, Državna hipotekarna banka in pošta hranilnica dajejo na te obveznice lombardna posojila do 75% nominalne vrednosti proti 7% obrestim.

Slaba košnja v hrvatskem Posavju.

Iz hrvatskega Posavja se je vsako leto izvažalo na tisoče vagonov sena, a letošnja košnja ne obeta kriti niti lastne potrebe. Pridelek na enem jutru se ceni komaj na 10 stotov. Stroški za košnjo, izvoz in davke so tako veliki, da odpade od teh okoli 80 Din na 100 kg sena.

Denarne nakaznice za Madžarsko.

V smislu dogovorov je od 1. julija odprt poštni denarni promet z nakaznicami med Jugoslavijo in Madžarsko. Iz Jugoslavije je dovoljeno obenem poslati na Madžarsko 300 pengő, obratno pa 3.000 Din.

Zagrebski denarni zavodi.

Jugoslovenski Lloyd prinaša zanimivo statistiko o stanju denarnih zavodov v Zagrebu tekom zadnjih treh let.

Po tej statistiki obstoji v Zagrebu 29 različnih denarnih zavodov, ki so imeli v zadnjih treh letih sledeča aktiva in pasiva v milijonih dinarjev:

Aktiva:

	1927	1928	1929
Gotovina	242.8	268.7	359.4
Naložbe	210.4	283.1	248.9
Devize-valute	11.9	11.4	15.3
Menice	900.4	1.369.4	1.618.3
Efekti	362.9	428	495.1
Posojila	166.6	221.4	231.3
Nepremičnine	214.5	297.5	317.5
Izgube	—3	—3	—

Pasiva:

Deln. glavnica	427.9	552.3	559
Vloge	2.844.7	3.704.5	4.151.1
Upniki	1.620.9	2.129.1	4.151.1
Dobiček	56.5	71.7	78.7

**So zdrava in rdeča ličeca moja,
ker mamica kuha mi kavico „PROJA“!**

Naša žetev.

Poročila o stanju žetve iz severo vzhodnega dela države pričajo o dobri kakovosti letošnjega pridelka, obenem pa tudi o razmeroma slabi žitni letini, ker se v večini teh krajev pričakuje 20 do 25% manj pridelka kot lani.

Opij.

Obiranje opija je v Južni Srbiji končano. Dobro obetajoča letina se je vsled deževja zmanjšala na 40%. Kakovost je dobra. Cene pa so izredno nizke ter se gibajo med 300—350 Din, dočim so lanske znašale 700—900 Din.

Žetev v Vojvodini.

V Vojvodini je žetev na višku. Pridelek se ceni na 7 do 9 stotov pri jutru, dočim je lanska žetev vrgla 9 do 10 stotov.

Zakon o hotelih.

Po vzorcu švicarskega hotelskega zakona se pripravlja v našem trgovinskem ministristvu načrt zakona o hotelih. Še tekom tekočega meseca bo sklican v Beograd hotelirski kongres, ki se bo bavil z različnimi vprašanji tega zakona.

Gojitev sviloprejk v naši državi.

je v primeri z lanskim letom narastla. Do sedaj je bilo odkupljenih okroglo 600.000 kg zapredkov, t. j. 20% več kakor lansko leto. Cene so nižje kot lanske ter znašajo po 10, 15 odnosno po 2 Din za kg, medtem ko so lanske znašale 28, 22 in 5 Din.

Zakon o pospeševanju obrti in industrije.

Ta zakon je v načrtu že izdelan ter predložen Ministristvu za trgovino in industrijo.

Ali ste poravnali naročnino?

Po šlrnem svetu.

Povišanje carin v Avstriji

stoji še vedno na mrtvi točki, kar doslej še ni bilo mogoče doseči sporazuma z Jugoslavijo, kina avstrijske zahteve ne more pristati, vsled česar še ni prišlo do revizije avstrijsko-jugoslovenske trgovinske pogodbe in so tozadevna pogajanja že cpetovano prekinjena.

Z ozirom na novouvedene carine je Avstrija za 1. julij odpovedala tudi svojo trgovinsko pogodbo z Madžarsko, ki naj bi se poteim prilagodila novim carinskim tarifam, kar pa je seveda vezano z uspehom razgovorov za revizijo še vedno veljavne pogodbe z Jugoslavijo. Ker pa stoji ti razgovori na mrtvi točki, je Avstrija izteklo pogodbo z Madžarsko provizorično podaljšala.

Nemški državni proračun.

Proračun Nemčije za leto 1930/31 izkazuje 485 milijonov zl. mark deficita. Po načrtu nemškega finančnega ministra Dietricha naj bi se ta manko kril iz novih davkov na uradništvo s plačami nad dva tisoč mark (po 2½%), kar bi vrglo 135 milijonov, novo obdavčenje dohodarinē nad letnih 8.000 mark naj bi dalo 58 milijonov, davek na samce 110 milijonov, obdavčenje cigaret 48 milijonov, ostanek pa naj bi se pokrtil iz prebitka v letu 1929/30, ki znaša 135 milijonov mark.

Čehoslovaški državni proračun,

ki ga je te dni predložil dr. Engliš ministrskemu svetu, je za pol milijarde višji od pretečenega, ker vsebuje nekatere datjave na podlagi haaške konferencel in poleg tega z novim zakonom predvideno trinajsto plačo za državne uslužbenice.

Trgovinska pogodba Avstrije z Rumunijo,

ki je potekla koncem junija, je bila podaljšana za tri nadalnje mesece ter ostane v veljavi do konca septembra. Med tem se vrše pogajanja za sklep nove pogodbe.

Amerika poviša davščine.

Poročali smo že o deficitnem proračunu Amerike. V zvezi s tem je finančni minister opozoril, da je znatno zvišanje davščin neizogibno, ker drugače vsled trgovinske krize ni mogoče doseči uravnoveščenja proračuna, ki je letos deficiten za približno 180 milijonov dolarjev, dočim je bil lanski proračun tako ugoden, da je finančna uprava celo povrnila okoli 600 milijonov davkoplačevalcem na preveč zaračunanih davščinah.

Evropska carinska konferenca.

V smislu Briandove spomenice se vrši letos v septembru v Parizu evropska konferenca o ustanovitvi evropske carinske unije. Na tej konferenci bo udeleženi po dosedanjih prijavah 14 evropskih držav.

Dobra žetev v Rumuniji.

Najnovejše cenitve letošnje žetve v Rumuniji izkazujejo sledeči pridelek v milijonih stotov (v oklepaju podatki za lansko leto): pšenica 33·4 (27·5), rž 4·5 (3·4), ječmen 24·7 (27·4), oves 13·2 (13·6).

Žetev je dala mnogo višji pridelek kot povprečni letni pridelek iz zadnjih 6 let, ki izkazuje povprečni pridelek v milijonih stotov pri pšenici 27·1, rži 2·3, ječmenu 12·3 in pri ovsu 8·7 milijonov stotov.

Italija v prometu z balkanskimi državami.

Po uradnih podatkih je znašal trgovski promet Italije s posameznimi balkanskimi državami v prvih treh mesecih letos v milijonih lir (v primerjavo podatki lanskega prvega tromesečja):

	Uvoz		Izvoz	
Albanija	10·7	(9·9)	12·4	(8·7)
Grčija	51·3	(28·4)	12·3	(33·3)
Jugoslavija	162·—	(128·1)	71·3	(68·2)

Italijanska zunanja trgovina je nasproti balkanskim državam za malenkost aktivna z Albanijo, z Jugoslavijo in Grčijo pa močno pasivna.

Madžarska žetev.

Letos je na Madžarskem posejana plošev ista kot lansko leto, a se ceni, da bo pridelek za 2-5 do 3-5 milijona stotov višji od lanskega.

Žetev v Grčiji.

Po prvih poročilih o stanju žetve v Grčiji je pričakovati znatno manjšega pridelka kot je bil lanski.

Čehoslovaška žetev

kaže mnogo slabše kot lanska. Posebno jara pšenica, rž in ječmen so vsled velike suše slabo obrodili. Tudi sadje ne kaže dobro zaradi prezgodnjega dozorevanja.

Železni in betonski pragovi.

Da odpomorejo domači industriji so se Madžari odločili poskusiti z uvedbo železnih in betonskih pragov na železni, cah ter jih za poizkušnjo izdelajo 150.000 komadov.

Madžarska povišala carine.

Nove madžarske carinske tarife povišujejo s 1. julijem uvozno carino za kavo na 200 zl. kron, za praženo kavo na 260 zl. kron in za čaj na 320 zl. kron od 100 kg.

Italija kuje cekine.

V dokaz stabilizirane valute se je italijanska vlada odločila kovati za 150 milijonov lir zlatnikov, čijih zlata vrednost naj bi odgovarjala popolnoma današnjemu kurzu lire.

Zürich — mesto milijonarjev.

Nova statistika izkazuje, da je od 240.000 prebivalcev v Zürichu nič manj kot 406 milijonarjev, tako da pride že na vsakih 600 prebivalcev en milijonar (seveda v švicarskih frankih). Ni čuda, saj si kapital najbolj želi varnega začišja in si ga je poiskal v mirni Švici.

Naraščanje produkcije Fordovih avtomobilov.

Aprila meseca t. l. je produkcija narastla v primeri z istim mesecem l. l. za 15.150 komadov. Zanimivo je, da znaša dnevna produkcija približno 9.371 osebnih in tovornih avtomobilov, kar je ogromno število če pomislimo, da bazira produkcija na 5-dnevnem teden-skem delu v tovarni. Približno 85% produkcije se nahaja na ozemlju Združenih držav severne Amerike.

Promet v Sneškem kanalu

narašča od leta do leta ter je lansko leto pasiralo kanal 6.274 ladij s tonažo 33,5 milijona ton. Ker je dobiček družbe dovoljen, je sklenila popustiti letos 25 fr. cent. transitne tarife pri toni, za prazne parobrode pa je tarifo znižala za polovico.

Rumunsko-čehoslovaška trgovinska pogodba.

O priliki konference Male antante v Štrbskem plesu je bila podpisana tudi trgovinska pogodba med Rumunijo in Čehoslovaško.

Cene industrijskih in poljskih produktov v Nemčiji

so po izjavi ministra za prehrano krivične, ker pokazuje indeks cen industrijskih izdelkov 156, dočim stoji vsopredni indeks cen poljskih pridelkov na 109. Uravnovešenje cen, ki naj bi ublažilo nemško agrarno krizo mora stremeti za znižanjem cen industrijskih in zvišanjem poljskih pridelkov.

Italija bojkotira ameriško blago.

Vsled povišanja carin so gospodarski predstavniki Italije sklenili bojkotirati ameriško blago.

Zaslужek

imate

če držite

MAGGI-jeve

izdelke za juhe

vedno v zalogi!

Akcija za znižanje davkov v Avstriji.

Združene avstrijske gospodarske organizacije so sestavile enoten načrt, po katerem naj bi se letne davčne dajatve v Avstriji znižale za 60 milijonov šilingov in bi se uravnavešnje proračuna doseglo potom skrčenja manj potrebnih proračunskih izdatkov. Načrt ima tudi v vladi mnogo simpatizerjev in je upanje, da bo sprejet.

Podražitev kruha v Italiji.

Nové italijanske zaščitne carine na žito so povzročile naglo podražitev kruha za 10 cent. pri kg na škodo socialnih slojev, ki predstavljajo 80% italijanskega prebivalstva. Fašistično časopisje vzlic temu odobrava povišanje.

Brezposelnost na Angleškem

Je narasla tekom pol meseca za 110.193 delavcev, tekom 1 leta pa za 762.580. Vzrok temu porastu je ukinitve dela v nekih severozapadnih grofijah.

Standardizacija poljskih pridelkov tudi v Nemčiji.

Po berlinskih vesteh namerava vlada še pred poletnim zasedanjem sestaviti načrt zakona za tipiziranje kmetijskih pridelkov, da bo na ta način standardizirano blago odgovarjalo v trgovini minimalnim zahtevam.

Grški tobak.

Grčija je v aprilu izvozila rekordno množino tobaka, namreč 790 ton v vrednosti skoraj 45 milijonov drahem. Od izvoženega tobaka odpade 251 ton na Nemčijo, 217 ton na Italijo ter 98 ton na Egipt.

Kriza v industriji jute.

Svetovna industrija jute preživlja težko krizo in se je delo v splošnem omejilo za 50%, a je pričakovati še daljnih omejitev, ker je povpraševanje za juto na svetovnih tržiščih znatno padlo.

Tržna poročila.

Cene živine v Mariboru.

Na zadnjim mariborskem živilskem sejmu so dosegle sledeče povprečne cene: voli Ia Din 8—9, IIa Din 7—7.50, za rejo Din 6.5—7; krave Ia Din 7—8, plemenske Din 6—7, IIIa Din 5.25—5.75, molzne in breje krave Din 5.5—7; junci in junice Din 7—9; teleta Din 10—12 za kg žive teže.

Podražitev rži na Poljskem.

V zadnjem tednu so cene rži na poljskih borzih nenadno poskočile od 15.25 zlotov na 17.50 do 18 zlotov za 100 kg.

Sirovo maslo dražje.

Vsled male produkcije v poletju so cene sirovemu maslu pričele naraščati ter je na trgu maslo za 2 do 5 Din dražje.

Železo cenejše.

Nemška zveza topilnic je znižala cene sirovemu železu za 2 marki (27 Din) pri toni. Tudi železna žica se je pocenila in se pričakuje nadaljnega padca cen vseh izdelkov železne industrije.

Cene na debelo še vedno padajo.

Pretečeni teden so cene na veliko zopet padle in sicer kažejo posamezni indeksi v Ameriki padec od 87 na 86.2, v Angliji od 79.3 na 78, v Franciji od 80.8 na 79.7 in v Nemčiji od 93.5 na 92. Tekom zadnjih let ni indeks cen na debelo še nikdar tako občutno nazadoval v enem samem tednu.

Avstrija kupuje svinje.

Povpraševanje po debelih svinjah za uvoz v Avstrijo, ki je posebno živahno v Bački, je povzročilo podražitev svinj za približno 2 Din, tako, da stane sedaj kg žive teže 11 Din, dočim se je še pred tednom enako blago plačevalo po 8 do 9 dinarjev.

Steklo v ploščah.

Nemška steklarska industrija je te dni znižala cene steklu v ploščah za 11 do 12%.

Cena svili pada.

Na milanskem tržišču je padla cena surovi svili za 7 do 10 lir, cena kokonom pa za 2.50 Lit.

Znižanje cen volne v Rumuniji.

Na velikem letnem sejmu za volno v Satu Mare so tovarnarji plačevali fino merino volno po 30—35 lejev, navadno volno pa samo po 20—22 lejev za kg.

Padanje cen sirovin na Angleškem.

V zadnjih dnevih so na angleških tržiščih občutno nazadovale cene na debelo za baker, cink, kaučuk, žito, bombaž in srebro. Angleški finančni krogi trdijo, da bo najobčutnejše zadel Anglijo zlasti padec cen kaučuka in srebra.

Cene žita in bombaža

na newyorskem blagovni borzi so padle tako nizko, da ne krije cena niti produkcijskih stroškov. Mnogo žitnih in bombaževih podjetij je zašlo vsled tega v plačilne težkoče.

Konji za Italijo.

V zadnjem času je v Bački mnogo italijanskih konjskih trgovcev, ki kupujejo konje za Italijo, vsled česar so šle cene nekoliko navzgor.

Lesni trg.

Proda se

70—80 m³ borovih in smrekovih hlodov, 4 m dolžine, od 24 cm debeline dalje. Naslov v upravi »Malega trgovca«.

Ljubljanska lesna borza.

Kupčija na borzi še vedno mlačna.

Povpraševanje po sledečem blagu:

1 mali vagon javorjevih plohov kot sledi: 1 m³ 30 mm; 1 m³ 40 mm; 3 m³ 50 mm; 3 m³ 60 mm; 3 m³ 70 mm; blago mora biti prvovrstno I., II., širina od 25 cm naprej, dolžina od 2 m naprej. Cena naj se glasi franko vagon nakladalna postaja.

Jelove »smezzole«: 250 kom., 4 m dolžine, 98/138; 50 kom., 8 m dolžine, 78/118; 340 kom., 6 m dolžine, 78/118; blago mora biti rezano na živ rob in lepe izdelave. Cena naj se glasi franko vagon meja Postojna tranzit.

Ca. 40 m³ hrastovih kvadratov, od 3 m dolžine naprej in od 30×30 cm debeline naprej. Cena naj se stavi franko vagon Sušak pristanišče.

7 kom. hrastovih tesanih ali žaganih tramov 30/30 cm, 4 m dolžine, zdrava roba brez beljave. Cena franko vagon nakladalna postaja.

15 m³ jelovih kvadratov 120/120 mm, dolžine od 10 do 12 m; 25 m³ jelovih kvadratov 300/50 mm, dolžine od 9 do 10 m; rezano mora biti na živ rob, zdravo in lepe kvalitete. Treba je navesti najkrajši dobavni rok in ceno franko vagon Sušak pristanišče.

35 m³ rezane obrobljene hrastovine, od 40 mm debeline, v širinah od 20 do 25 cm;

36 komadov rezane hrastovine na živ rob, od 3-10 metra dolžine in od 30×30 cm debeline, za dobavo v roku 30 dni od dneva naročila. Cena franko vagon Postojna tranzit.

Jelove deske: 50 m³, 36 mm debeline, dolžine 2, 3 in 4 m, širine od 10 do 16 cm, kvaliteta monte.

35 m³ rezane obrobljene hrastovine, od 50 milimetrov debeline, v širinah od 20 do 25 cm; 15 m³ rezane obrobljene hrastovine, od 70 mm debeline, v širinah od 30 cm; dolžina samo 3 m, I., II., z navedbo cene franko vagon Sušak pristanišče.

Ca. 100 m³ belega borovca (madrijeri), od 3—8 m dolžine (3, 3-33, 3-66, 4, 4-33, 4-66, 5, 5-33, 5-66, 6, 6-33, 6-66, 7, 7-33, 7-66, 8), največ 20% od 4 m, debeline 75×220 mm. Cena naj se glasi franko vagon Sušak pristanišče.

Jelove letvice, dolžina 2, 2-50, 3 in 3-50 m, od katerih 10 m³ od dolžine 3-50, debelina 12/24 mm. Cena naj se glasi franko vagon meja via Djerdjelijske tranzit.

Ca. 100 m³ hrastovine tesane, bodisi merkantilno ali ostrorobo, v debelinah od 25/25 do 35/35 cm, v dolžini od 6 do 7 m. Cena franko vagon nakladalna postaja.

Ca. 130 m³ brstovine, tesane, merkantilne ali ostrorobe, v debelinah od 35/35 do 45/45 centimetrov, v dolžinah od 6 do 8 m. Cena franko vagon nakladalna postaja.

7000 komadov hrastovih desk v sledečih dimenzijah: 2-60 m dolžine, 29 cm širine in 41 mm debeline, vse fiksne dimenzije. Deske morajo biti najmanj 2 mm nadmere. Blago mora biti popolnoma zdravo, ostrorobo, paralelno, velike grče so nedopustne, ker se bodo iste pozneje strugale. — Dobava bi se vršila v 4 mesecih. Cena franko vagon nakladalna postaja.

Se potrebuje ca. 4—500 m³ jamskega lesa mesečno in sicer: smrekov, jelov, mecesnov in borov, kateri mora biti popolnoma zdrav, raven, obeljen in suh. Debeline od 10 cm na srednje debeline, dolžine pa od 3 do 7 m. Blago po možnosti doljenjske provenijence.

1 vagon »smezzole« v debelini 78×180 mm, sledeče dolžine: 3-50, 4—, 5—, 5-50, 6—, dobavilo bi se 7 m³ od vsake dolžine. Cena naj se glasi franko vagon meja Postojna tranzit.

5 m³ moralov (smreka) debeline 10×12, dolžine 7-50 m, 3 m³ moralov (smreka) de-

beline 10×12, dolžine 3-85 m; 3 m³ moravov (smreka) debeline 10×12, dolž. 3-25 m; 7 m³ letav (smreka) debeline 4×6, dolžine 3-90 do 4 m; 11 m³ letav (smreka) debeline 4×6, dolž. 3-75 do 4 m. Cena franko vagon meja Postojna. Dobava v 10-15 dneh po pogodbi.

Rezan hrast na živ rob: kom. No 40, debeline 40 mm, dolžine 1-05, od 30 cm naprej; kom. No 40, debeline 40 mm, dolžine 1-20, od 30 cm naprej; kom. No 50, debeline 50 mm, dolžine 1-35, od 30 cm naprej; kom. No 30, debeline 60 mm, dolžine 1-60, od 30 cm naprej; kom. No 10, debeline 70 mm, dolžine 1-90, od 35 cm naprej; kom. No 20, debeline 70 mm, dolžine 1-90, od 20 cm naprej; kom. No 4, debeline 70 mm, dolžine 2-70, od 20 cm naprej; blago merkantilno, zdravo, brez gnilih grč. Cena franko vagon Sušak pristanišče.

Hrastovi plohi I. z malo II., od 30 do 88 mm, navesti je treba, kdaj je bilo blago

rezano ter koliko percentualnosti II. se nahaja.

Hrastove frize I., večjo množino z navedbo cene franko vagon meja via Postojna.

Orehovi plohi: od 30 do 100 mm, blago mora biti samo iz prvih hlodov, suhota najmanj 1 leto. Cena franko vagon meja Postojna tranzit.

Bukov prah: več vagonov. Cena franko vagon meja Postojna.

Remeljni: 58/58 mm, dolžina 6 m, 4300 komadov. Cena franko vagon meja Postojna. Navesti je treba najkrajši rok dobave.

Ca. 8 m³ parjene bukovine I., 80 mm; ca. 20 m³ parjene bukovine II., 38 mm; ca. 10 kub. metrov parjene bukovine I., 27 mm; ca. 25 m³ parjene bukovine II., 60 mm; od 2 m dolžine naprej, od 14 cm širine naprej, paralelno, ostrorobo, očeljeno. Cena naj se glasi franko vagon nakladalna postaja. Dobava takoj.

Naslovi lesnih uvoznikov v Španiji.

Naše poslaništvo v Madridu je poslalo Zavodu za pospeševanje zunanje trgovine sledeče naslove večjih španskih uvoznikov lesa, ki bodo gotovo dobro služili mnogim naših naročnikov, vsled česar jih objavljamo:

V Madridu: Compania de Maderas, Argumosa, 14; Martinez D. Martin, Ria de Atocha, 25; Antonio Perez-Perez, O' Danuell, 4; Piera, D. Adrian, Sta Engracia, 125; Via de J. Puebla, Cal Menioza, 14; Jose Torres, O' Donnell, 41; Antonio, Jesus Fernandez, Bravo Murillo, 117; Nicolas, D. Fernando, San Agustín, 2; Ramirez de Pablo-D. Juan, Pez 6; Pueyp y Sancher, Rda, Valencia, 1; Maderas Xicay Torostal Beya, Juan de Mena, 5; Nietos de Correcher, Zurboran, 18; Ilijos de Landero, Serrano, 124; Comercio e Industria de Maderas, Po del Prado, 16.

V Barceloni: Via de Audonio, Bartoli, C. de Urgel, 96; Montanola Puig, Francisco, Solmeron, 137; José Paulu, Ms. del Duero, 136; Ramon Ricos, Napoles, 122; Maderas Sacovo, Rbla Condal, 17; Salvador Terez, Villareall, 40; Cipriano Torras, Badalona, T. B. 58; Aviles Aznar S. A., Via Layetana, 28; Juan Verdura, Roger de Flor, 116; Sebastian Latorre, Luchana, 104; Alma-Maderas Coll Via der S. A., Via Layetana, 10; Maderas Font S. A., Dos de cenes Miguel, S. A. Espana Industrial;

Mayo, 255; Munné S. A., Salmeron, 137; Aronini y Ca S. C., Palacio, 11-30; Sindakoto Espanol para el Fomento de Comercio y de Ila Industria S. A., Via Layetana, 12; Union de Comercio S. A., Via Layetana, 30.

V Valence: Ribas Monjar Ilmis, Sz. Bergon, 13-17; Fernando Cortés, Al. Guimara, 5; Corrons Gimeno y Ca, Cuenca, 18; Llacer Gimeno y Ca, Sonseuelos L. M; Sanchios y Planella S. C., Dr. Cherri; Taya Iljos de S. C., Abenllabar, 6-8.

V Seville: Carbonell y Ca, Ilo Colon, 34-36; José Rodriguez Garcia, Apart. Correo, 104; Ramos Catalina Victore, Tabladilla; Sanchez Lina y Ca, Castilla, 175 B; Illanes y Ca, Juan, Encarnacon, 13; Garia de Leaniz, Manuel, Miguel Cid, 23.

Tiskovine

ki jih potrebujete v Vašem poslovanju:
Račune, pisemske papirje, memorandume, cenike, naročilnice v blokkih, kuverte, etikete ter sploh vse komercialne tiskovine Vam dobavi hitro in lično izdelane po najnižjih cenah

Tiskarna „MERKUR“ Ljubljana
Orogričeva ulica 23 - Telefon 2552

Za večja naročila zahtevajte proračune!

Schichtov Radion pere sam!

Varuje perilo.

Borzna poročila.

DENARSTVO.

Gibanje valute v tekočem tednu.

Uradni tečaj Prosti tečaj

	Din	Din
1 angleški funt	274.90	274.80
1 ameriški dolar	56.50	56.45
1 avstrijski šiling	8.—	7.98
1 belga	7.90	7.89
1 bolgarski lev	—41	—41
1 češkoslovaška krona	1.676	1.68
1 francoski frank	2.219	2.22
1 grška drahma	—73	—73
1 hol. goldinar	22.70	22.77
1 italijanska lira	2.964	2.96
1 kanadski dolar	56.20	56.20
1 madžarski pengő	9.90	9.89
1 nemška marka	13.50	13.50
1 nemška marka	13.52	13.48
1 poljski zlot	6.34	6.35
1 rumunski lej	—3360	—35
1 švicarski frank	10.959	10.96
1 španska peseta	6.58	6.37
1 turška lira zlata	247.—	247.—
1 zlati frank	10.959	10.96
1 turška lira	26.30	26.30
1 argentinski pezos	21.—	21.—
1 danska krona	15.13	15.13
1 švedska krona	15.18	15.18
1 norveška krona	15.13	15.13

Novi uradni tečaji so za malenkost znižani pri argentinskem pezosu, ki je šel zadnje čase nekaj navzdol. Isto pri

španski peseti, ki je v teh dneh ponovno nazadovala od 6.84 na 6.37. Dinar je mednarodno čvrst.

VREDNOSTNI PAPIRJI.

Državni papirji: Voja škoda promptno 433—445, 7% Blairovo posojilo 83 do 84, 8% Blairovo posojilo 94—95, investicijsko posojilo 85—87, agrarne obveznice 54.50, tobačne srečke 42.— ponudba, 7% posojilo Državne hipotekarne banke 71.50—82.50, 4% bosanske agrarne obveznice 52.50—53.

Kurzi vseh državnih papirjev so tekom tedna precej padli z izjemo vojne škode.

Privatni efekti: Celjska 170, Ljubljanska kreditna banka 125, Prva hrvatska štedionica 900, Kreditni zavod 175, Združene papirnice Vevče 130, Ruše 280 do 300, Strojne tovarne 75, Narodna banka 8200—8300, Trboveljska premogokopna 432—438, Union 194—196, Kranjska industrijska družba 288.

Stanje kurzov je nekoliko izpremenjeno ter je tekom tedna kazalo tendenco navzdol pri večini in papirjev, dočim so se papirji tvornice dušika v Rušah nekoliko dvignili.

ZRCALA IN BRUŠENA STEKLA IZDELUJE TVORNICI OGLEDAL
A. VRHOVEC, LJUBLJANA
ZA GRADOM ŠTEV. 9 (na koncu štrliške ulice)

»Tribuna« F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov. Ljubljana, Karlovska cesta št. 4 Prodaja na obroke!

Radi pomanjkanja prostora smo morali danes izpustiti nadaljevanje razprave o novem poravnalnem zakonu in se omejiti tudi pri drugem tekstu. Izostalo priobčimo v prihodnji številki.

Trgovci, nabavljajte svoje potrebščine pred vsem pri tvrdkah, ki z oglasi podpirajo vaš tisk!

Najboljše med najboljšim vrvarskim blagom se izdeluje v **Grosupljem**.

Varstvena znamka garantira za izbrano, neprekosljivo kvaliteto. To je blago, ki bode zadovoljilo Vaše odjemalce, a Vam zagotovilo trajen dober zaslužek, ki ga dajejo le zadovoljni odjemalci. — Poskusite tudi Vi!

Obvestilo!

MANUFAKTURNA VELETRGOVINA R. MIKLAUC, «Pri škofu», Ljubljana, katera obstoja že preko 60 let in razprodaja na debelo in drobno manufakturno, sukneno in vse v to stroko spadajoče blago, naznanja svojim cenj. odjemalcem, kakor tudi vsem gg. trgovcem, ki krijejo svojo zalogo v Ljubljani, da je povečala svoje trgovske lokale v celo prvo nadstropje.

Tvrdka drži na zalogi samo blago iz priznane najboljših svetovnih tovarn v veliki izbiri in najnovejših vzorcih; cene so vsled prvovrstnih zvez jako ugodne. Zaloga se lahko vsak čas neobvezno ogleda.

Za mnogobrojen obisk se priporoča cenj. občinstvu tvrdka

R. MIKLAUC

„PRI ŠKOFU“ — LJUBLJANA

Lingarjeva — Medarska ulica — Pred škofijo

VELETRGOVINA KOLONIJALNE IN ŠPECERIJSKE ROBE

IVAN JELAČIN, LJUBLJANA

ZALOGA SVEŽE PRAŽENE KAVE, MLETIH DIŠAV IN RUDNINSKE VODE

TOČNA IN SOLIDNA POSTREŽBA!

ZAHTEVAJTE CENIK!

GOSPODJE TRGOVCI!

PRIPOROČAJTE VAŠIM CENJ. ODJEMALCEM NAŠO PRAVO

KOLINSKO CIKORIJO!

Lastnik: Konzorcij za izdajo strokovnega tednika »Mali trgovec«. Za konzorcij in uredništvo: Lojze Zajc. Za tiskarno »Merkur«. Ofmar Michálek, oba v Ljubljani.